



MUSTAQILLIK YILLARIDA O‘ZBEKISTONDA TIBBIYOT
SOHASIDA AMALGA OSHIRILGAN ISLOHOTLAR

Azimova Maftuna Muhammadamin qizi

Qo‘qon universiteti o‘qituvchisi

Maftunaazimova67@gmail.com

Tel: (88) 811-67-57

Qo‘qon universiteti

Olimova Imona Ikromjon qizi

Filologiya tillarni o‘qitish 1- kurs talabasi

imona.olimova907@gmail.com

Tel:990663407

Annotatsiya. Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasining mustaqillik yillarida tibbiyot sohasida amalga oshirilgan islohotlar tahlil qilinadi. Unda sog‘liqni saqlash tizimini isloh etish, aholiga ko‘rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, birlamchi tibbiy-sanitariya yordamini takomillashtirish, onalik va bolalikni muhofaza qilish, zamonaviy tibbiy texnologiyalarni joriy etish hamda tibbiyot kadrlarini tayyorlash va qayta tayyorlash borasida amalga oshirilgan chora-tadbirlar yoritib beriladi. Shuningdek, sog‘liqni saqlash sohasida qabul qilingan davlat dasturlari va ularning amaliy ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan baholanadi.

Kalit so‘zlar. O‘zbekiston, mustaqillik yillari, sog‘liqni saqlash tizimi, tibbiyot islohotlari, birlamchi tibbiy yordam, onalik va bolalikni muhofaza qilish, tibbiy xizmat sifati, zamonaviy texnologiyalar.
Kirish. Sog‘liqni saqlash tizimi har bir davlatning ijtimoiy barqarorligi, inson kapitali va milliy taraqqiyot darajasini belgilovchi eng muhim sohalardan biridir. 1991-yilda O‘zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishishi bilan



sogʻliqni saqlash sohasida tub burilish yuz berdi. Sobiq ittifoq davrida markazlashgan, eskirgan va samarasiz boʻlgan tibbiyot tizimi mustaqil davlat ehtiyojlariga javob bera olmay qolgan edi. Shu sababli mustaqillik yillarida tibbiyot sohasini bosqichma-bosqich isloh qilish davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishiga aylandi.

1. Mustaqillikning dastlabki yillarida sogʻliqni saqlash tizimini saqlab qolish va barqarorlashtirish

1991–2000-yillarda sogʻliqni saqlash tizimi murakkab iqtisodiy sharoitda faoliyat yuritdi. Moliyaviy taʼminotning yetishmasligi, tibbiyot muassasalarining moddiy-texnik bazasi eskirgani, dori-darmonlar tanqisligi tizim samaradorligiga salbiy taʼsir koʻrsatdi. Shu davrda davlatning asosiy vazifasi tibbiyot tizimini saqlab qolish va barqarorlashtirishdan iborat boʻldi. Mazkur bosqichda sogʻliqni saqlashni boshqarishning milliy modeli shakllantirildi, sanitariya-epidemiologik nazorat kuchaytirildi, yuqumli kasalliklarning oldini olishga alohida eʼtibor qaratildi. Ayniqsa, qishloq joylarda aholiga tibbiy yordam koʻrsatish tizimini yaxshilash ustuvor vazifa etib belgilandi.

2. Birlamchi tibbiy-sanitariya yordamini rivojlantirish
Oʻzbekistonda sogʻliqni saqlash islohotlarining asosiy yoʻnalishlaridan biri — birlamchi tibbiy-sanitariya yordamini rivojlantirish boʻldi. Chunki aholining sogʻligʻini saqlashda kasalliklarni erta aniqlash va oldini olish muhim ahamiyatga ega.

Shu maqsadda qishloq vrachlik punktlari, oilaviy poliklinikalar va umumiy amaliyot shifokorlari instituti joriy etildi. Bu orqali tibbiy xizmat aholiga yaqinlashtirildi, shifokor va bemor oʻrtasidagi munosabat mustahkamlandi. Profilaktik koʻriklar, dispanserizatsiya va patronaj xizmati yoʻlga qoʻyildi.

3. Onalik va bolalikni muhofaza qilish tizimini mustahkamlash
Mustaqillik yillarida onalik va bolalikni muhofaza qilish davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishiga aylandi. Chunki sogʻlom jamiyat sogʻlom avloddan

boshlanadi. Shu bois homilador ayollar, chaqaloqlar va bolalar salomatligini muhofaza qilishga qaratilgan keng ko‘lamli chora-tadbirlar amalga oshirildi. Respublika bo‘ylab perinatal markazlar, skrining markazlari tashkil etildi. Homiladorlik davrida bepul tibbiy tekshiruvlar joriy qilindi, tug‘ruq jarayonida zamonaviy tibbiy texnologiyalar qo‘llanila boshlandi. Natijada ona va bola o‘limi ko‘rsatkichlari sezilarli darajada kamaydi.

4. Ixtisoslashtirilgan va yuqori texnologiyali tibbiyot markazlari Mustaqillik yillarida O‘zbekistonda yuqori ixtisoslashtirilgan tibbiyot markazlari tashkil etildi. Ushbu markazlar yurak-qon tomir kasalliklari, onkologiya, urologiya, nefrologiya, endokrinologiya kabi murakkab yo‘nalishlarda faoliyat yuritmoqda.

Bu markazlarda zamonaviy tibbiy asbob-uskunalar, yuqori texnologiyali operatsiyalar joriy etildi. Natijada aholining chet elga chiqmasdan, mamlakat ichida yuqori sifatli tibbiy yordam olish imkoniyati kengaydi.

5. Tibbiyotda raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalar So‘nggi yillarda sog‘liqni saqlash tizimida raqamli texnologiyalar keng joriy etilmoqda. Elektron tibbiy kartalar, onlayn ro‘yxatdan o‘tish tizimlari, telemeditsina xizmatlari tibbiy xizmatlar sifatini oshirdi. Kompyuter tomografiyasi, magnit-rezonans tomografiya, laparoskopik jarrohlik kabi zamonaviy diagnostika va davolash usullari amaliyotga tatbiq etildi. Bu esa tashxis qo‘yish aniqligini oshirib, davolash jarayonini tezlashtirdi.

6. Tibbiyot kadrlarini tayyorlash va ilmiy salohiyatni oshirish Sog‘liqni saqlash tizimining samaradorligi bevosita tibbiyot kadrlarining malakasiga bog‘liq. Shu sababli mustaqillik yillarida tibbiyot oliy ta‘lim muassasalari faoliyati takomillashtirildi, yangi o‘quv dasturlari joriy etildi.

Shifokorlarning malakasini oshirish, xorijiy tajribani o‘rganish, ilmiy tadqiqotlarni qo‘llab-quvvatlash tizimi yo‘lga qo‘yildi. Bu esa milliy tibbiyot maktabining shakllanishiga zamin yaratdi.

7. Sogʻlom turmush tarzini targʻib qilish va profilaktika

Kasalliklarni davolashdan koʻra ularning oldini olish samaraliroqdir. Shu sababli davlat tomonidan sogʻlom turmush tarzini targʻib qilishga alohida eʼtibor qaratildi. Aholi orasida jismoniy faollik, toʻgʻri ovqatlanish, zararli odatlardan voz kechish targʻib qilindi.

Profilaktik tibbiy koʻriklar orqali koʻplab kasalliklar erta bosqichda aniqlanmoqda. Bu sogʻliqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, mustaqillik yillarida Oʻzbekistonda tibbiyot sohasida amalga oshirilgan islohotlar keng qamrovli, bosqichma-bosqich va strategik ahamiyatga ega boʻldi. Ushbu islohotlar sogʻliqni saqlash tizimini tubdan yangilab, uni zamonaviy, samarali va inson manfaatlariga xizmat qiladigan tizimga aylantirdi. Bugungi kunda Oʻzbekiston sogʻliqni saqlash tizimi izchil rivojlanib, xalq salomatligini taʼminlash yoʻlida muhim natijalarga erishmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ekologiya buzilishining inson salomatligiga taʼsiri maqola. Oʻzbekiston Respublikasi Toshkent sh.Alfraganus universityning 2-kurs Logo-23/4 talabasi S.M.Eshmetov.

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental_health. 2024 ISSN: 2835-5326 Website: econferenceseries.com

3. Temirova. M. M. Tasks of the preventive inspector in raising the level of legal culture of the population and studying public opinion Interdiscipline innovation and scientific research conference international scientific-online conference part 20 may 15th collections of scientific works london 2024

6. Temirova M. M. РЕФОРМЫ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УЗБЕКИСТАНА И СТРАТЕГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА (1991–2025 EuroAsian International Scientific Online



Conference Volume 5 Issue 1 | 2026 | International conference on multidisciplinary studies and education (Fransiya xalqaro konferensiya)

7. Temirova M.M. Jamoat tartibini saqlashning tarixiy bosqichlari Bosma O‘z MU xabarlarlari 2025/11 (mahalliy OAK) 20-24

8. Azimova, M. M.(2025). SOBIQ SHO'ROLAR VA SOVETLAR HUKUMRONLIGI DAVRIDA O'ZBEKISTONDA TIBBIYOT TARIXI. B THEORETICAL ASPECTS IN THE FORMATION OF PEDAGOGICAL SCIENCES (T. 4, Выпуск 20, сс. 42–46). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16626069>

9. Azimova M.M. FARG‘ONA VODIYSIDA O‘TISH DAVRI BOSQICHLARIDA SOG‘LIQNI SAQLASH SOHASINING MODDIY.<https://esiconf.org/index.php/MRIATS/issue/view/89> Angliya xalqaro konferensiyasi.

10. Temirova M.M. Farg‘ona viloyat radiosi tarixiga doir ayrim mulohazalar FarDU Ilmiy xabarlarlari – 2019. – № 5. – (07.00.00. №.32).

11. Islomov A. L. Economic cooperation between Uzbekistan and Azerbaijan in the 21st century. Edu vision journal of Innovations in pedagogy educational Advancements volume 01. ISSUE 02. February 2025. ISSN €: 3061-6972.

12. Azimova M.M. Farg‘ona vodiysida o‘tish davri bosqichlarida sog‘liqni saqlash sohasining moddiy texnik holati. Humanities science xalqaro jurnali. INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI 2-jild, 1-son (yanvar, 2026). – B. 53.

